

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyílttér sora 10 kr.
A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D Fia könyvnyomda

A közöny.

A mi már vérünkkel lett, mi már egy megszokott érzést foglal el bennünk, megölve a jobb ügyhöz méltó lelkesedést és kétséget teremtett a hit helyébe, nem más mint a közöny — a minden haladás meggátolója. Nézzük a forrongó világ haladását a civilizáció útján, de lelkünk elfásult a mindennapiság egyformaságába, a megszokott kényelmességbe s már nem érdekel semmi — csupán a holnap, hogy mit ad enni. Nemes czélok s nemes törekvések mélyen nyugszanak a közöny sirboltjába, hol várják a feltámadást.

Itt e kis vidéki városban — távol attól a világtól, melyben a rettentő hajrá csak este nyugszik le csupán azért, hogy reggel még erősebben ébredjen, a megszokott nyárspolgári kényelmességgel egymást vádoljuk, hogy városunk évtized óta nem fejlődik s ezért néhány vezérlő férfinak háritjuk a felelősséget, őket okoljuk, mert a legkényelmesebb mód — elbujni a közöny köpenyében. Pedig hiába való törekvés lesz mindaddig egy ember titáni harca, míg a nagyközönség le nem vetkezi a közöny megszokott kényelmességét és segítyt nem nyújt a fejlődéshez.

Ha elnézzük a főváros rohamos fejlődését, mely — mondhatni — részben a vidéki városok visszafejlődésén építette fel emberöltőkre szóló nagy munkálatait, melylyel kiragadta az ország fővárosát az ismeretlenség homályából s igazi világvárossá tette: meg vagyunk győződve, hogy nem a városatyák készsége, s nem a vezető férfiak ereje tette ezt azzá, hanem a lakosság áldozatkészsége, mely e fejlődésért mesés összegeket adott. És ez áldozat hiányzik mi

nálunk. Jajgatunk s vádoljuk mindazokat, kik e város ügyeit intézik, pedig nagyrészt mi — a nagyközönség vagyunk e pangásnak oka, mely közönyösségével megöl mindent.

A szomszéd városok fejlődését — mit tagadjuk — irigy szemmel nézzük. Ott van Maros-Vásárhely, Seps-Szt-György, hol már világgal egyenlővilágítanak, vízvezetékét állítanak be, aszfalt járdákat létesítenek stb., s elszomorodva nézünk a magunkra; de ha tenni kell, áldozatról van szó, először is nem-e a nagyközönség lesz ellene, mert pénzről van szó.

Sok minden nemes czélt, fellendülést irányzó beszéd elhangzott már városunk érdekében, hanem bizony csak hasonló volt ez a pusztába kiáltóéval — nem volt látszatja. Tagadhatlan, létesültek a közművelődés irányában egyesületek, de bizony egymásután buktak meg — legalább is pangásba mentek át — a szebbnél-szebb tervek, fennakadtak a közönyösség zátonyán.

Avagy — hogy csak egyet is említsünk nem-e így járt a színpártoló-egyesület is, a melyre, hogy városunkban mennyire szükség van, élénken bizonyítja az a szomorú körülmény, hogy egy színigazgatónak sincs kedve mostan városunkat felkeresni. De hát ugy is van az. Deprimálólóg hat már maga az a tény is úgy a közönségre, mint thália papjaira; emezekre hogy cirkusznak épült fabódéban kell játszaniok, az előbbiekre pedig, hogy ottan kell végig élvezniök aranyköltszetben az életet, hol talán még a mult héten lovak szaladgáltak körbe.

Az bizonyos, hogy ha a régi, avult dolgokat kezdjük emlegetni, sok olyanra találunk, a melyeket jobb örökre elhallgatni, mint szellőztetni, mert azok soha és semmi körülmények

között sem lehetnek diszére, a mostan már emelkedni kezdő városunkra.

Ha csak rövid visszapillantást vetünk is életünkre, sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a házbér és élelmi szerek egyre drágultak városunkban. A kispolgár réteg mindjobban leolvadt és — sajnos — a proletárok szaporodtak. És ezt nem lehet eltagadni. A kisiparért és kereskedelemért eddig nem sok lett téve és a harmadik osztályu kereseti adó vandal kivétele miatt már most nagyon óvatosan kell eljárni a városnak, hogy az adópótlék nehogy agyonnyomja ezt a réteget.

Helyes megoldást gondolt ki erre Gyarmathy polgármester, s jövőre néző terveit a magunk részéről is készörömet támogatjuk.

Olyan ajánlatokat keresett és kapott úgy a világitás, mint a vízvezeték nézve, hogy azok keresztülvitele már ma csak rövid idő kérdése, s nem kell attól tartanunk, hogy mindezekért cserébe óriási pótdó megterhelhetést nyerünk, s végtére is tegyük le azzal a naiv, gyerekes kívánsággal: add meg uram, de mindjárt, s ne kívánjuk azt, hogy évtizedek szomorú mulasztásait egy rövid év alatt helyreépítöljék.

Fokozatosan, lépésről-lépésre haladva közeledhetünk az oly annyira óhajtott rendezedéshez, egy város létkérdéséhez szükséges dolgok megteremtéséhez. Nagyon sok a hiány, a melyet pótolni kell, s hogy gyorsan és sokat kell dolgoznia a polgármesternek, valamennyien jól tudjuk, de tudjuk azt is, hogy megfeszített munkaereje is feltétlenül szükségli a közönség támogatását, némi áldozatkészségét.

S ha a város tisztviselőit jól fizeti, nem kíván lehetlent tőlük és biztosít nekik ember-

Az édes anya képe.

— Irta: M. A. —

— Kedves kis leánykám, édes mindenem, tedd össze ezeket a kis apró kezeckéidet és imádkozzál! Mond el azt a kis imát... Így... így!... Ugye milyen szép imára tanított meg téged édes apád.

A kis leány elgügyögte álmosan az esti imát, az apa pedig megcsókolta forró kis száját s lefekette őt ágyacskájára.

— Aludjál kis leányom, aludjál csendesen...

Aztán meggyújtotta a mécsest s mikor odatette az ágy mellé föléje hajolt újra a gyermek arcának s nézte egy darabig.

— Édes kis árvám, aludjál csendesen...

*

Leült íróasztala mellé. Ugy szeretett volna dolgozni, de nem tudott. Néma csend volt a szobában, ő kezébe hajtotta lázas fejét, szemeivel pedig nézte azt a kis képet, a mely íróasztala fölött lógott — nézte sokáig, tekintete egészen odanőtt hozzá.

Aztán mindkét tenyerével befödte arcát. Mintha aludnék, mintha álmodnék, de olyan jól esett szívénnek így — fájdalmasan elmerengni.

Végig törülte arcát. Félrerakta azokat a poros papírsomókat és könyveket maga elöl, egyik kezével odakönyökölt az asztalra és bágyadtan nézte a kis ágyat, nézte azt a kis arcot, mely a mécs halvány fényénél oly édesen szendergett.

És mintha csak látná az a kis teremtés, hogy

apja őt nézi, elkezdett mosolyogni... Álmában mosolygott, magasra emelte kis kacsóit és gyűgyögni, nevetni kezdett.

Az apa mozdulatlanul nézte az ártatlan örömtől sugárzó gyermek átszellemült arcát s csak akkor rezzent fel, midőn arcán egy perzselő könyecsepp gúnyult végig s egyet koppanva esett le egy poros papírsomóra.

A kis gyermek pedig aludt tovább boldogan, elégedetten. A kis angyalok kara énekelt neki lágy simphoniat... Az álom jószágos angyala szerető karjaival magához ölelte őt és arcára lehelte gyermek boldogságának üdítő álmait.

*

Reggel ott ült az apa íróasztala mellett. Főnt virrasztott az éjjel, dolgoznia kellett. Bágyadtan dőlt hátra székében, mikor a lámpa már magától kialudt. Főlkelt székéről kinyitotta az ablak függőnyeit — már látni lehetett oly világos volt. Aztán újra visszaült oda s a mint a munkától kifáradt szemei bágyadtan felnéztek — újra azon képre esett tekintetük, mely íróasztala fölött lógott.

Az arczkép éppen reá tekintett. Mintha azt mondaná fájdalmasan a mereven ülő apához: „Ugye itt hagytalak benneteket, ugye egyedül vagytok most édes mindeneim...”

Merengéséből egy hang ébresztette fel.

— Jó reggelt papuskám, kiáltott mosolygva a kis leányka. És egy ingben szaladt oda apjához, ki nek bántos és gondteli arcán egyszerre a mosoly árnya futott végig, boldogan emelte ölébe a kis te-

remtést, csókkal halmozva el annak még mindig álmos szemeit.

— Elzácskám, hát már fölébredtél?

A leány megcsókolta apját és átölelte.

— Hát mond csak kis leányom, hogy aludtál az éjjel?

— Jól, felelte a leányka még mindig ásítózva.

— Hát aztán álmodtál-e valamit?

A leányka mintha gondolkodnék, egy darabig nézett az ablak felé, aztán felnézett apjára.

— Jaj papuskám, milyen szépet álmodtam. Lejötték hozzám az angyalkák és olyan szépet énekeltek nekem. Oh istenem, milyen szépek voltak. Kis koszorút tettek a fejemre és úgy játszottak velem és azt is mondták, hogy ne féljek, ők mindig szeretnek engem és vigyáznak is reám.

Az apa mosolygva nézett kis leánya szemébe.

— Igen leánykám vigyázni fognak reád.

— Aztán — folytatta a gyermek kipirulva — egy nénikét láttam az erdőben, egy olyan kis gyermeket vezetett éppen, mint én vagyok. És — és az a gyermek mindig úgy szólitotta azt a nénikét, hogy „mamuskám, mamuskám”... Hát az a néni annak a kis fiúnak a mamuskája volt? ugy-e?...

Az apa fájdalmasan szoritotta szívére gyermekét.

— Igen kicsikém, igen aranyom, az volt az ő mamuskája.

— Egy másik angyalka meg odajött, engem átölelt — így ni — és azt sugta a fülembe, hogy nekem is volt ám olyan jó kis mamuskám, a ki engem szeretett.

séges munkaidőt az alapos munkához, s viszont ez vállalkozóival kiköti, hogy azok alkalmazottjaiknak tisztességes bért fizessenek, könnyít az adóterheken azzal is, hogy adót ró minden szabályozásnál azokra a telektulajdonosokra, akiknek telke a szabályozás, vagy az új városi mű által értékben emelkedett — akkor bizonyára nem lesz messze az idő, hogy a már tapasztalt erélyes vezetés mellett városunk is nemcsak a közeli, hanem a messzebb levő városoknak is irigyléreméltó mintáját fogja képezni.

Belföld.

A jogi oktatás reformja. Értesülésünk szerint a jogi oktatás reformjára vonatkozó törvénytervezetet a közoktatási miniszter véleményadás céljából leküldte a budapesti egyetem tanácsához. A tervezet leggyökeresebb ujitása az, hogy a kötelező doktorátust megakarja szüntetni.

Az abszolutorium elnyeréséhez, a jogvégzettséghez katonának, nem katonának egyaránt csak 7 félév szükséges. Tehát az eddigi 8 félévet egy félévvel megkurtítják.

Nem vizsgálat tárgya többé az észjog, a politika. Ezeket a tárgyakat előadják ezután is a jogi karon, de többé nem vizsgáznak azokból.

Az eddigi két alapvizsgálat helyett egyetlen alapvető vizsgálat lesz, melynek tárgyai: római jog, egyházjog, jogtörténet. Ez a vizsgálat a harmadik félév befejezése után tehető le. Ettől fogva két egész esztendőn keresztül pihenhetnek az ifjak, nem vizsgázhatnak.

Az egységes elméleti államvizsgálatot a 7-ik félév befejeztével szabad letenni. Ez az egységes államvizsgálat két szóbeli vizsgálatból áll. Az egyikben a jogtudományi, a másikban az államtudományi tárgyak vannak csoportosítva. Mindegyik szóbeli vizsgálat után írásbeli záróvizsgálat lesz. A vizsgálóbizottság 4 tagból áll és ha kettő nemmel szavaz, a jelölt megbukott. Az elnöki szavazat tehát nem segít.

Ez az egységes államvizsgálat csakis az egyetem és jogi akadémiák kebelén kívül szervezett bizottságok előtt tehető. Ilyen bizottságok csak királyi ítélőtáblák székhelyein állíthatók föl. Azoknál a jogi akadémiáknál tehát, a melyek nem olyan városban vannak, ahol egyszersmind királyi ítélőtábla is van, csak alapvető vizsgálatot lehet tenni, mert ott államvizsgálati bizottság nem lesz.

A javaslat nagyon sokáig váratott ugyan ma-

Az apa magába fojtotta kitörni készülő fájdalmát, felkelt, kis leányát magához szorítva járkált föl alá a szobában.

— Igen szentem, volt neked is egy jó mamád, volt neked is egy aranyos kis mamuskád...

— Volt?... Hát papuskám... hol van az én kis mamuskám?

Azzal a kis leány erősen oda szorította magát apja nyakához és odasugta neki:

— Apuskám, mond meg nekem, hova ment a mamuska, szeretnék én is odamenni hozzá... ugy szeretném őt látni...

... Ugy-e visszajön még...

... Apuskám, vigy el engem ő hozzá...

Az apa odament íróasztalához, magasabbra emelte leányát, aztán felmutatott arra a mosolygós képre, mely ott lógott az asztal fölött.

— Nézd angyalom, látod itt van a te jó kis mamuskád, innen fog ő reánk vigyázni mindig...

... A kép meglehetősen mosolygott le a falról az előtte álló két lényre, boldogan mosolygott le, mert látta, hogy mennyire szeretik azok egymást, azok, a kik az övéi voltak, mert betartják azt, amit ő távozásakor szívére kötött.

De ott volt a szeme körül valami bus vonás, valami fájó érzés; mintha arról a mosolygós arczról most lebbent volna el egy mélységes sóhaj, mely azt susogja a két szerető szívéhez:

„Oh mennyire szeretnék most köztetek lenni, szeressétek csak egymást is én helyettem...!”

*

A kis leány csak nézett... bámult... Nézte azt a falon lógó képet, mintha jól emlékébe akarná vésni annak minden egyes vonását.

Azután meg kérdő szemeit hol a képre emelte, hol pedig az apának bágyadt arczára, amint azon egy forró könyecsepp gurult végig és reápottyant az ő gömbölyű kis fehér arczára.

gára, de azért most is örömmel üdvözljük, mert csakis ez a gyökeres reform lenne hivatva arra, hogy a vidéki jogakadémiák nivóját emelje és szanálja azokat a visszásságokat, a melyek a mostani viszonyok között az egyetemen a tudományos élet fejlődését nagyon megakasztják.

A három árva.

*Anyánk, anyánk hogyha tudnád,
Mint bolyong a három árvád,
Senki sem ad nekünk helyet,
Megdobbanna porló szíved.*

*Kidőlt, bedőlt már a házunk,
Hogyha szél fuj, jajj de fázunk,
Nincs, ki betakarjon minket...
Megdobbanna porló szíved.*

*Nem hull annyi eső alá,
Hogy könnyünket lemoshatná.
Átvirrasztunk minden éjjel...
Megdobbanna porló szíved.*

*Hogyha tudnád, mint kesergünk,
Ha sirodát felkeressük,
Átöleljük fakeresztet...
Megdobbanna porló szíved.*

*Szomoru fűz élő tanunk,
Csak nekie panaszkodunk,
Ő czirogat — csókol minket...
Megdobbanna porló szíved.*

*Anyánk, anyánk hogyha tudnád,
Milyen czudar ez a világ —
Bánád, sirod mért nem mélyebb —
Mért nem porlott rég el szíved!*

Bekecsatyí.

Irodalom.

Székely egyleti képes naptár és évkönyv. A Székely művelődési és közgazdasági egyesület a legújabb időben számos jelét adta ébredésének s úgy látszik, újult erővel és telkesedéssel áll a székely nép művelődési és gazdasági érdekeinek szolgálatába. Erről tanuskodik a Benedek Elek szerkesztésében megjelent, 1899-re szóló Székely egyleti képes naptár és évkönyv is, mely mint a címe is mutatja, nemcsak közönséges kalendárium, de könyv is s mint arról örömmel győződünk meg, igazi maradandó becsű könyv.

Terjedelme két akkora mint volt eddig; nagy vaskos könyv s az ára mégis 30 krajczár.

Gyakorlati szempontból igen fontos a Székely név és Czimkönyv, melyben nemcsak a székely megyei, városi és törvényszéki tisztviselők pontos névsorát találjuk meg, de megtaláljuk a községi és körjegyzők névsorát is. Nagy szolgálatot tett az évkönyv szerkesztője azzal is, hogy a székelyföldi és a székelyföldhöz közelebb eső középiskolák, tanítóképzők, polgári és szakiskolák tanárainak a névsorát is közli, nemcsak, de a születést az iskola felől tájékoztató legszükségesebb tudnivalókat is. Kár, hogy valamennyi iskola igazgatója nem küldötte meg a szerkesztő által kért adatokat.

Ami a naptár másik részét illeti: az olvasmányok és képek gazdasága meglepő. Benedek Eleknek, a szerkesztőnek székely történetei mellett több jeles írótól találunk elbeszélést, verset, nevezetesen Szász Károlytól, Jakab Ödöntől, Gaál Mózesről, Szabolcska Mihálytól, stb. A múlt és a jelen év minden nevezetesebb s a székely közönséget közelebről érdeklő események leírását megtaláljuk, pompás képek kíséretében, nevezetesen a segesvári Petőfi és honvéd-emlékünnepe, a Nyerges-tetőn felállított honvéd-emlék, a székely-udvarhelyi ezredévi emlék leírását képpel, és találkozzunk a Székelyföld több elhunyt és élő jeleseinek arcképével, életrajzával, köztük vármegyénk alispánja, Jakab Gyulával.

Itt találkozunk a székelység két igazi barátjával: Wlassics Gyula miniszternek és Halász Ferencz kultusz-miniszteri osztálytanácsosnak is az arcképével s működésük méltatásával. S a mit legelől kellett volna említenünk, a könyv élén Erzsébet királyné gyászkeretes arcképe s bent a könyvben számos kép a királynéről. Ezenkívül több székelyföldi országgyűlési képviselő arcképe (az első sorozat) van a könyvben végül a Székely-egylet vezérfőfői közül közül is többnek az arcképét bemutatja, közölve egyben az egyesület ez évi működéséből is a jelen-

több mozzanatokat, melyek közt igen érdekes a Budapesten felállítandó Székely-otthon terve, tanuló- és iparosifjak számára. Szóval a Székely egyleti képes naptár és évkönyv tartalma rendkívül érdekes és gazdag s hisszük, hogy minden székely ember siet azt megszerezni. Megrendelhető a 30 krajczár beküldése mellett akár a titkári hivatalban (Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 5 a), akár a Franklin-társulatnál (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.)

Ujdonságok.

Novemberi előléptetések. A hivatalos lap legutóbbi száma katonaságunk körében is meghozta a maga örömét. Ötön léptek elő. *Hönsch* Rudolf alvezredessé, *Hofbauer* Emil kapitánynnyá és *Oreszkovics, Kreutzer, Bekecs* tiszthelyettesek hadnagyokká. Az előléptetettek 3-án a tiszti kaszinói helyiségekben fényes társas vacsorát rendeztek, hol a késő éjjeli órákig együtt mulatott a vig társaság.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés. *Jakab* Gyula alispán gróf *Haller* János főispán intézkedése folytán a törvényhatósági bizottság tagjait folyó hó 11-ére rendkívüli közgyűlésre hivta egybe. A tárgysorozat hivatalos előterjesztések-, választások-, községi ügyek-, átiratok- és kérvényeket tárgyal, mintegy 17 pont alatt. A közgyűlés összehívását a községi számadások és költségvetések tették szükségessé, mivel a mostan tárgyalás alá felvettek még az október 6-iki közgyűlést megelőzőleg egy pár nappal lettek felülvizsgálás végett beterjesztve s így azon a gyűlésen nem voltak tárgyalhatók, már pedig a törvény értelmében azok a számadások, melyek negyven nap alatt nem észrevételeztetnek, hallgatagon helyesnek találtnak.

Kinevezések. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság *Gál* Sándor végzett főgimnáziumi tanulót a csikszeredai, *Nagy* Károly végzett főgimnáziumi tanulót a gergyószentmiklósi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

A Hentzi-szobor megyen. Az Erzsébet királyné szobrának elhelyezése a napokban gyors és váratlan megoldást nyert. Ugyanis királyunk azon óhajátását fejezte ki báró *Bánffy* miniszterelnök előtt, hogy megdicsőült királynénk szobra a budai Hentzi-szobor helyébe kerüljön. A miniszterelnök az országos bizottság egyik ülésén tett eme kijelentése méltán szült viharos meglepetést. Főlöszleg talán azt felémleltünk, hogy királyunk eme óhajta nagy örömhír volt az egész magyarnemzetnek, mivel a budai várbeli Szent-György térnek nem csak politikai jelentősége, hanem festői fekvése is van és a magyar királyné márvány alakja e csöndes térségről beláthat a magyar rónaságra, a magyar nép szívébe, mely őt annyira bálványozta.

Az állandó választmány gyűlése. Vármegyénk állandó választmányi tagjait *Jakab* alispán, a 11-én megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyainak előkészítése végett e hó 10-ére hivta össze.

A reformáció évfordulója. Múlt hó 31-én volt az évfordulója annak az emlékeztetés ténynek, midőn Luther Márton kiszegzte híres tételeit a wittenbergi vártemplom ajtóra. Ennek évfordulója emlékére a helybeli ev. ref. egyházközség ma délelőtt 10 órakor az ref. templomban érdekes sorrenddel ünnepélyt tart.

Halottak napja. Szép, verőfényes novemberi idő volt halottak napján. Éppea arra való, hogy az ember kimenjen a temetőbe és elsirassa halottjait. A szép tiszta időben már reggel megindult a zárando-kolás a temetőkbe, s a sirok diszítése körül pompát fejtettek ki. Mind a két temetőben egyformán tolongott a feketeruhás alakok szomoru tábora, s estére hajlóra, a mint a nap utolsó sugarival elbucsuzott a már kiasszott, szomoru földtől, lassanként kigyultak a színes mécsek a sirokon. S a temető utjain, a sirok között a sötét árnyak kísértetiesen mozogtak jobbra-balra. Az őszi szél végig suhant a száraz, zörgő fák ágai között, s irgalom nélkül hajtotta le a még azokon maradt elasszott leveleket, az elmulásnak e szomoru jelképeit, s élesen, fázósan haladt tova, hogy az ember megrázkodott tőle. Olyan volt ez, mint az enyészet lehelle. Azt suttogta: — emlékezzünk a halálra!...

Az unitáriusok Wlassics miniszterhez. A magyarországi unitáriusok egyházi főtanácsa Kolozsvárott vasárnap tartott üléséből a következő táviratot intézte Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez: A magyar unitárius egyházvallás kö-

zönségének főtanácsi gyűlésre egybegyűlt tagjai hálás érzéssel ismerve excellenciának a magyar kultúra érdekeinek hathatós szolgálatára tett üdvös intézkedéseit, ismervé nagyméltóságodnak az egyetemes egyházi élet és ennek körében a magyar unitárius egyház javának szolgálatára is vezetett, áldásos kormányzatát: egy szívvvel és lélekkel kívánják, hogy a jóságos isten nagyméltóságodat hazánk javára és dicsőségére soká és boldogan éltesse. Ferencz József, unitárius püspök.

Szent-Imre ünnepély. A helybeli róm. kath. főgimnázium és a vele kapcsolatos finevelő-intézetek ifjúsága tegnap délelőtt diszes közönség jelenlétében tartotta meg védszentjének, Szent Imrének tiszteletére rendezett ünnepélyét. Az ünnepélyt az ifjúság vegyeskara nyitotta meg, mely után Jánosy Béla 7. o. tanuló szavalt Petőfi Vén zászlótartó-ját. Diszbeszédet Soó Domokos 8. o. t. mondott, míg Madarász Félix 8. o. t. Váradi Judását szavalt nagy tetszéssel. Végül Vákár Ártur 7. o. t. egy monológot adott elő ügyesen. A szép ünnepélyt Morascher Hugó indulója zárta be.

Székely-Udvarhely város 1899. évi virilistái névjegyzékét megállapító bizottság mult hó 29-én tartotta meg gyűlését. A gyűlésen Dr. Gyarmathy Dezső polgármester, Gyarmathy Ferencz, Dr. Solymossy Lajos, Jánosy Gyula, Solymossy Lajos, Dr. Kassay Albert, Szombatfalvy Lajos, Gálffy Endre, Györfy Ferencz, Sándor Gergely, Sándor József voltak jelen.

A névsor a következőleg lett megállapítva: 1. Boros Károly 880.02. 2. Ugron Ákos 872.46. 3. Teichner Jakab 844.73. 4. Florián Bogdán 646.28. 5. Gyarmathy Ferencz 541.98. 6. Szabó Albert 531.66. 7. Gaál János 521.08. 8. Klein Zsigmond 421.45. 9. Solymossy János 407.—. 10. Szöllősi Sámuel 378.07. 11. Koncz Ármín 356.90. 12. Szabó Ferencz 350.70. 13. Györfy Titus 346.58. 14. Becsek Aladár 342.90. 15. Koronkai József 313.72. 16. Dr. Solymossy Lajos 307.88. 17. Ev. ref. megye Bedő Ferencz 293.48. 18. Háberstumpf Károly 288.31. 19. Szentí Bálint 283.76. 20. Kassay F. Ignác 248.72. 21. Pálffy Károly 247.36. 22. Róm. kath. megye Jung-Cseke Lajos 246.86. 23. Szenkovits János 242.77. 24. Ev. ref. kollegium Gönczi Lajos 242.63. 25. Vánky Kálmán 238.40. 26. Dr. Szabady Ferencz 238.38. 27. Persián János 224.—. 28. Dr. Nagy Sámuel 217.20. 29. Dr. Kovács Mór 211.60. 30. Szent-Királyi Árpád 204.96. Póttagok: 1. Königes János 201.19. 2. Farczády K. Károly 185.54. 3. Novák Károly 185.36. 4. Betegh Pál 177.80. 5. Balácsi Ignác 174.26. 6. Gyertyánffy Gábor 166.80. 7. Szigethy István 163.56. 8. Galter János 159.59.

Ujonzok esküje. Az alig négyhetes bakáknak kedden volt az első parádéjuk, akkor eskették fel őket ünnepélyesen. Nagy sor ez a hadi életben, mert hát hogy a katona addig nem is katona ameddig ezen túl nem esett. Addig csak úgy eszi a császár kenyerét, mintha kegyelemből kapná. Az ujonzokat a kaszánya udvarán eskették fel. A felesketést megelőzőleg a felekezetek templomaiban mise volt, a honnan kilencz órakor vonultak be a tágas, tiszta udvarra. Oszlopba állottak, majd Laviczka kapitány megtette Hönsch alezredesnek a jelentést; ekkor Kuncz hadnagy felolvasta az eskümintát, melyet az ujonzok utánna mondtak. Az egyes nemzetiségi katonák saját nyelvükön tették le az esküt.

Halálozások. E hó 2-án hunyt el dr. Keith Ferenczné, szül. Keith Anna. Elhunytáról férje a következő gyászjelentést adta ki: Alóliroftal mély fájdalommal jelentik, hogy Dr. Keith Ferenczné szül. Keith Anna folyó hó 2-án d. u. 1/4 órakor, a halottak szentségének ájtatos felvétele után meghalt. A boldogult földi maradványai f. hó 4-én d. u. 1/4 órakor fognak Szombatfalváról a székelyudvarhelyi róm. kath. temetőbe vitetni és ott öröknugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat a boldogult lelkiüdvéért f. hó 4-én d. e. 1/2 órakor fog a székelyudvarhelyi róm. kath. plebánia templomban az Urnak bemutatni. Áldás emlékére! Az örökvilágosság fényeskedjék neki! — Halálát férjén Dr. Keith Ferencz vármegyei aljegyzőn kívül kis leánya Etel, valamint a rokonság gyászolja. — Ugyancsak e hó 2-án hunyt el kibédi Simonffy Sámuel körorvos, volt 1848—49. honvéd-főorvos, életének 81-ik, házasságának 39-ik esztendejében Baróthon. A megboldogult öreg honvédet özvegye szül. Benedek Lina, és gyermekei Simonffy Ákos és neje, Simonffy Etelka és férje Gyertyánossy Károly, valamint az unokák és a rokonság gyászolja.

Iparosok fillérestéle. A polgári önképző- és

segélyző egylet holnapi fillérestéleének műsora ez: Lányi Erzs és Schück József szaval, Fischer Ferencz felolvas. Az estély rendezői Schuller Berta, Schlosser Johanna, Mészáros Zoltán, Váczy József.

A jótékony nőegyesület választmánya ma d. u. 2 órakor, a kisdedővő nagytermében gyűlést tart.

A korcsolyaegylet közgyűlése. A helybeli korcsolyaegyletnek mult vasárnapra összehívott közgyűlése, mivel az alapszabályok értelmében szükségeltető husz tag nem jelent meg — nem volt megtartható. Felkéri az elnökség lapunk utján az egylet r. tagjait, hogy 13-án délelőtt 11 órakor Dr. Kovács Mór elnök ügyvédi irodájában megjelenni sziveskedjenek, amidőn a közgyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára, érvényesen határoz.

A székely iparkamara 1897. évi jelentése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a Székelyföld közgazdasági viszonyairól szóló 1897. évi jelentését most becsátotta ki. A 14 ivre terjedő és 6 nagy táblázatos kimutatással pótoló vasos kötet nem tér el az eddigi éveiktől. Most is nagy gonddal megszerkesztett monografia, mely a Székelyföldnek közgazdasági viszonyait éles megfigyeléssel és szakértelemmel jellemzi. A jelentés magában foglalja a kamara javaslatait és azon jogos kívánalmakat, amelyek tapasztalatai szerint a helyzet javítását célozzák.

Emlék a királynénak Elhunyt nagyszonyunk iránti kegyeletét méltóan örökíti meg Torontál-Erzsébetlak róm. kath. hitközsége, a mely a hívek összerakott filléreiből Erzsébet királynénak emlékére a „Budapesti szivattyú- és gépgyár részvénytársaság (ezelőtt Walser Ferencz)“ jóhírű harangöntődjében egy körülbelül 400 kgros harangot rendelt meg, a melynek egyik oldalára magyarországi Szt. Erzsébet, a másik oldalára elhunyt királynénk dombormű képét ünteti megfelelő felirattal.

Tűz. Mint Székely-Keresztúrról értesítenek, csütörtökön éjjel Nagy Miklós fazakas csüre a benne levő összes takarmánnyal a hamu martaléka lett. A tűz lokalizálása csak hosszas munka után sikerült. A kárt megállapítani — mint írják — mindez ideig még nem sikerült.

A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van Hátfájásnál, csipfájádom, tejfájásnál, köszvényénél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványoknál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr, 70 kr és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kértünk figyelni.

A nyög.

— Kibicz halt's Maul!...

Az igaz, hogy alig van kaszinó, kávéház, a melynek a maga kedélyes kibicze meg nem lenne

Tegnap este szokásom ellenére kártyázni ültem le. Természetesen vesztettem. Szerencse, hogy csak krajczárokról volt szó, különben a fejem is odaveszett volna.

Pedig ha most visszagondolok, tényleg jól járt a kártyám, de azért én mindegyre vesztettem, a minek okát szomszédaim a kibiczemnek tulajdonították.

Igy hát megtudom most magyarázni azokat a részvét-arcokat, melyeket irányomban mutogattak.

S még szóval is lesajnáltak.

— Szegény...!

— Hát valjon miért?...!

Nem szólt rá az illető fiatal házassémmi, de észrevettem arczán azt a kajáni mosolyt, mely azon „végig vonult“. Ekkor szántam magamat arra, hogy az összes élő kibiczek ellen mindenütt, hol tehetem, irtóháborút fogok folytatni.

Mert úgy is van az kérem, már a szerény magam megfigyelésem után is állithatom, hogy a kibicz ritkán kedélyes, rendszeren alkalmatlan.

Ő az a teremtmény, akiről még eddig nem derítették ki, hogy valamire jó. Még eddig egyetlen természetes tudós sem mutatta ki, hogy a kibicznek mi célja van. Ha csak azt nem tartjuk annak, hogy a kártyásokat addig boszantja, amíg abba nem hagyják a játékot.

Pedig többnyire gyáva.

Meghunyázkodik, mikor a lelke — hogy is mondjam — tele van a cselekvés vágyával. Ott ül a játékos mellett, vagy a mi még rosszabb, ott áll a háta mögött.

És boszankodik, a midőn a játékos a piros alsót játsza ki, mikor az ő meggyőződése szerint a zöld királyt kellett volna kijátszania.

Tessék elhiinni, hogy az még rosszabb, ha nem ért a játékhoz. Ilyenkor csak áll, néz és néz, mint varju a konczba, s szemével szuggerálja felének a roz kártyát, amely rendszeren nem sokat kéreti magát s ha nyolczasnak kellene kijönnie, a mi már rég nem játszott s így az illendőség és a logika örök törvényeinél fogva is azon a sor — feltétlen a kilenczest szorítja ki.

Hogy izeg-mozog, hogy bizsereg a vére — ha ugyan van — de hallgatnia kell, mert csak kibicz, már pedig a kibicz — hogy is mondják csak?

— Kibicz tartsa a száját!

Tantalus valóságos vigalmi bizottsági elnök hozzá képest, mikor a játékos a rozszul játszik.

Már pedig a játékos a mindig rozszul játszik, ez a szent meggyőződése minden kibicznek.

Ismertem én már itt városunkban is olyan kibiczet, a kiről az a hír volt elterjedve, hogy határozottan mindenkit rozszul játékosnak tartott s a játékos a ezt tudva, soha sem merte azt kijátszodni, a mi először eszébe jutott.

Félt a kibicztől.

Különben fél a játékos attól is, hogy azon az emberen, aki folyvást hallgatni kénytelen, kitör a játékos düh s hogy ilyenkor valami bolondot követ majd el.

Már volt rá eset, a midőn a kibicz közbeszólt:

— Szamár!

A játékos elhallgatta a dolgot s később kísült, hogy a kibicz nem is értett a játékhoz, hanem bizony a félsz, hogy talán kibicze fejbe üti, a kártyákat megmarkolja s ő játsza végig a parthiet — nem engedte e tisztességes jelző ellen tiltakoznia.

Az igaz, hogy nem lehet tudni az ilyen dolog mikor történhetik meg, de sohasem lehetetlen.

A multkori veszett kutya járás juttatja 'eszembe, hogy a kibicz olyan, mint a kutya, a mely nem harap, a mig ugat, de egyszer csak abba hagyja az ugatást.

Akkor azután nagyokat harap.

Óvakodjunk tehát mindig a kibiczeztől s ne engedjük, hogy őrizet nélkül mögöttünk üljenek.

Különben nevét a bibicz madártól vette s mint ilyen a szárnyasok osztályába tartozik.

Kíváncs voltna, ha illetékes körökben foglalkoznának azzal, hogy ne csak a száj tartására intsék a kibiczt, hanem arra is:

— Kibicz, menj el a hátam mögöl!

r.

Közgazdaság.

A párisi kiállítás. Lukács Béla, az 1900. évi párisi kiállítás magyar kormánybiztosa, hosszabb idő óta Párisban tartózkodik, hogy a magyar kiállítás ügyében több kérdést tisztába hozzon. Szakközégeinek kíséretében megtekintette a kiállítás területén folyó nagyszerű építkezéseket s a párisi vezérigazgatóság szakközégei készséggel adták meg a szükséges felvilágosításokat.

A magyar kiállítási osztályok a csarnokokban megfelelő helyeket kapnak és a francia vezérigazgatóság előzetekénységgel áhítottta el a nehézségeket. Ezenkívül biztosítva van Magyarország számára egy külön pavillon létesítése is, miután a magyar kormány, tekintettel arra, hogy a legtöbb ország külön pavillont is létesít, sulyt fektetett arra, hogy előkelő helyen — a Szajna partján — Magyarország is külön pavillon által legyen képviselve.

A magyar pavillon, melyben egy történelmi magyar retrospectiv kiállítás fog elhelyeztetni, az angol pavillon mellett kapott helyet.

A mezőgazdasági csoportban 1600 négyszögméter, a villamossági és gépészeti csoportban 1700 négyszögméter, a lakberendezési csoportban 1200 négyszögméter biztosított Magyarországnak. Az erdészet számára sikerült szabadon álló területet is biztosítani, hol erdészetünk kiváló és különleges termékei eredeti nagyságokban lesznek bemutatathatók.

Vasuti járműveink számára is sikerült helyet biztosítani s az e célra épülő pavillon költségeihez a francia adminisztráció is hozzá fog járulni.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

K. I. Sz. A műveltségi állapot nem függ a nyelvismeret sokaságától. Egy nyelven is lehetnek (sőt vannak) igen művelt emberek, ellenben a 10 nyelven beszélő emberek közt is vannak műveletlenek. Sőt a tapasztalat azt mutatja, hogy a több nyelven beszélő és író emberek műveltsége könnyebben elsekélyesedik, mint azoké, akik egy nyelvvel élnek s egy-két más nyelvet csak segédeszköz gyanánt használnak.

A kérdés persze arra megy ki, ugy-e, hogy csakis magyar nyelvvel lehet-e igazán művelt az ember. Nohát ez nem is kérdés. A magyar irodalom és tudományosság bőven elegendő forrással rendelkezik ahoz, hogy aki komolyan tanul, nagy-műveltségű emberré lehessen.

F. L. H. Ilyen betűk alatt beküldött kérdésére legnagyobb sajnálatunkra nem válaszolhatunk, mivel mint fentebb is olvashatja, névtelen levelekre nem reflektálunk.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Sz. 5561—1898.

tkvi.

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Székelyegyleti Első Takarékpénztár végrehajtónak Posztoláti Tatár János és Albert Anna végrehajtást szenvedő ellen 300 frt s járulékal kielégítése végett

